

UDK:655.55:368:330.564.22:368.03:303.025:334.01:368.021.1

PRIKAZ KNJIGE

OSIGURANJE I PREDUZETNIŠTVO: TEORIJSKA I EMPIRIJSKA ANALIZA MEĐUZAVISNOSTI

Autor: prof. dr Vladimir Njegomir

Izdavač: Tectus

Obim: 302 str.

Monografija *Insurance and Entrepreneurship: a Theoretical and Empirical Analysis of Interdependence* (Osiguranje i preduzetništvo: teorijska i empirijska analiza međuzavisnosti) predstavlja rezultat dugogodišnjih istraživanja njenog autora prof. dr Vladimira Njegomira u predmetnoj oblasti. Zasniva se na njegovim dosadašnjim istraživanjima, projektima, objavljenim člancima i knjigama. Ulažući velik trud, autor je u monografiji uspeo da ukaže na problematiku međuzavisnosti osiguranja i preduzetništva, a tu je tematiku po prvi put na našem prostoru, i među prvima i u svetu, analizirao ne samo teorijski već i empirijski. Nastala je kao rezultat njegovog nastojanja da se potvrde utemeljene teorijske postavke da osiguranje pozitivno utiče na preduzetništvo, a analiziran je i povratni uticaj preduzetništva na osiguranje, kao i zajednički uticaj na ekonomski rast.

Monografija je dobila pozitivnu ocenu tri recenzenta, doajena u oblasti osiguranja: akademika prof. dr Wolfganga Rohrbacha, prof. emeritusa dr Borisa Marovića i prof. dr Zdravka Petrovića. Recenzenti su istakli da monografija predstavlja izvorni autorski doprinos, te da je problematika međuzavisnosti osiguranja i preduzetništva izložena logički, jednostavnim ali stručnim jezikom, na sistematizovan, pregledan i informativan način. Teorijska osnova i praktična primenljivost predstavljenih pitanja, u kombinaciji s dugogodišnjim uspešnim profesionalnim iskustvom i akademskim i empirijskim istraživanjima autora, garantuju teorijsku i praktičnu vrednost ove monografije.

Autor je predmet monografije obradio korišćenjem ogromnog opusa literature od preko 396 izvora, 30 grafičkih prikaza i 51 tabelarnog prikaza. Knjiga predstavlja skladno komponovano delo, čiju strukturu, pored predgovora, zaključaka, literature, i podataka o autoru, čini sedam logički zaokruženih celina.

Prvo poglavlje autor posvećuje postavljanju problema za teorijsku i empirijsku analizu. Najpre je sproveo pregled i analizu prethodnih istraživanja u osiguranju i preduzetništvu. Takođe, obradio je širi kontekst potrebe za analizom međuzavisnosti osiguranja i preduzetništva.

U drugom poglavlju analiziraju se značaj i ograničenja osiguranja i tržišta osiguranja. Autor detaljno analizira istorijski kontekst i determinisanje osiguravajuće delatnosti, a poglavlje započinje istorijom osiguranja, kako bi objasnio savremene funkcije i zakonitosti na tom polju. Takođe, razmotrena je veza između preduzetništva, neizvesnosti i osiguranja. Autor determiniše mehanizam tržišta osiguranja i njegove učesnike na globalnom tržištu osiguranja. Zatim određuje i analizira globalna kretanja na tržištu osiguranja i detaljno objašnjava karakteristike tržišta osiguranja u regionu bivše Jugoslavije, imajući u vidu da su empirijska istraživanja usredsređena na taj region, tačnije na Srbiju.

U trećem poglavlju autor se posvetio fenomenološkim aspektima preduzetništva, određuje koncept preduzetništva i objašnjava faze i stanje razvoja i regulative preduzetništva u razvijenim ekonomijama, ekonomijama u razvoju i posebno u Srbiji.

Četvrto poglavlje u potpunosti je posvećeno analizi međuzavisnosti upravljanja rizicima, osiguranja i preduzetništva. Autor objašnjava povezanost rizika i ekonomskog razvoja uopšte i detaljno objašnjava faktore rizika, verovatnoću realizacije događaja i intenzitet štetnih posledica tih događaja. Analizira i averziju prema riziku i potrebu upravljanja rizikom pojedinaca, preduzetnika i društva. Akcenat je pritom na teretu rizika za preduzetnike i značaju upravljanja rizicima. Potom se objašnjava proces upravljanja rizikom preduzetnika, kao i metode upravljanja rizikom koje se koriste u tom procesu, te rizici u preduzetništvu i potreba za privatnim osiguranjem.

Peto poglavlje se fokusira na međuzavisnost druge po važnosti funkcije osiguranja i preduzetništva – na potencijalnu međuzavisnost investicija osiguravajućih društava sa finansiranjem preduzetničkih poduhvata. Autor se bavi strukturom finansijskog sistema i položajem osiguravajućih društava, regulacijom osiguravajućih društava kao finansijskih posrednika i karakteristikama investicionih portfelja osiguravajućih društava. Upravljanje životnim i neživotnim investicionim portfeljom obrađeni su zasebno.

Autor je sproveo dva empirijska istraživanja međuzavisnosti osiguranja i preduzetništva. *Šesto poglavlje* je posvećeno prvom empirijskom istraživanju koje je sprovedeno na osnovu sekundarnih podataka. Autor je ispitao uticaj nekoliko nezavisnih promenljivih na razvoj preduzetništva. Kao nezavisne promenljive koristio je premiju po preduzetniku, obeštećenje po preduzetniku, tehničke rezerve, bruto domaći proizvod, zajmove domaćih banaka, indeks ljudskog kapitala i troškove osnivanja. Rezultati su dobijeni primenom regresione analize.

U sedmom poglavlju autor ove knjige fokusira se na drugo, dopunsko empirijsko istraživanje međuzavisnosti osiguranja i preduzetništva. To istraživanje se

bazira na podacima dobijenim putem upitnika u terenskom istraživanju. Podaci su prikupljeni za reprezentativan uzorak od 460 preduzetnika. Preduzetnici su odgovarali na 12 pitanja, a njihovi odgovori sa tumačenjima prikazani su grafički i tekstualno u ovom poglavlju. Potom je primenjena analiza varijance na ove podatke, Spermanov test koeficijenta korelacije ranga, te korelaciona i regresiona analiza.

Svojim obuhvatom i specifičnom tematikom, ova knjiga je prvenstveno namenjena profesionalcima u osiguranju, preduzetnicima, menadžmentu osiguravajućih društava, pogotovo na strateškom nivou, kao i posrednicima i zastupnicima u osiguranju i predstavnicima vlada. Posredi je korisna referentna literatura za studente osnovnih i postdiplomskih studija, kao i svima onima što žele da spoznaju izloženu problematiku razvoja i međuzavisnosti osiguranja i preduzetništva. Njen autor, prof. dr Vladimir Njegomir, jedan je od najplodnijih mlađih naučnika iz oblasti osiguranja, upravljanja rizikom i reosiguranja. Ima dva doktorata, jedan iz strukturnih finansija u oblasti alternativnog transfera rizika osiguranja i reosiguranja, a drugi u oblasti analize međuzavisnosti osiguranja i preduzetništva. Objavio je 14 autorskih i koautorskih knjiga i preko 150 radova. Dobitnik je nagrade Narodne banke Srbije za naučnoistraživački rad 2011. godine. Zaposlen je kao redovni profesor na Fakultetu za pravne i poslovne studije, gde obavlja funkciju prodekana za naučnoistraživački rad i funkciju prodekana za izdavačku delatnost. Glavni je i odgovorni urednik naučnog časopisa *Civitas*, član uredništva *Sveta osiguranja*, član Saveza ekonomista Srbije i Naučnog društva agrarnih ekonomista Balkana.